

FENOMEN SVESTI U FUNKCIJI LIČNOSTI I STRESA

Milanko Jovićević

Vojno medicinska akademija, Beograd

Rezime. Razmatran je fenomen svesti u funkciji ličnosti, njenih osobina i medicinsko psiholoških karakteristika. Problematika svesti, stanja i svesni sadržaji obrađuju se u evolutivnom antropološkom razvoju i formiranju ličnosti. U tom procesu ličnost je u kontinuiranim protivurečnostima između njenih mentalnih i telesnih sposobnosti, medicinsko psiholoških i sociokulturoloških činioca, kao i savremenog tehnološkog razvoja. U tom evolutivnom procesu, kako u prošlosti, tako i danas, čovek pronalazi i primenjuje svoje pokretačke motivacione snage i odbrane kako na svesnom, a daleko više na nesvesnom planu da bi se zaštitio od opšte nesigurnosti, anksioznosti i stresa. Danas je to evidentno u uslovima dinamičkog tehnološkog razvoja, novih naučnih saznanja, kulturoloških činioca, masovnih komunikacija i medija. Sve to bitno utiče na sadržaje, stanje i promene svesti. Nesumnjivo da ličnost u takvim uslovima reaguje psihičkim odbranama u kojima se izražavaju snažne emocije, afekti, anksioznost i veoma često agresija. Na koji će se način psihološko socijalne odbrane i reakcije manifestovati i uticati na stanje i sadržaje svesti, zavisi od strukture ličnosti i njenih medicinsko psiholoških osobina. Normalne osobe su uglavnom u stanju da savladaju sva konfliktna i stresna opterećenja, a da to bitnije ne utiče na stanje i sadržaje svesti. Međutim, granične, poremećene strukture ličnosti svoje psihičke odbrane najčešće ispoljavaju agresijom, kriminalitetom, mržnjom i drugim negativnim emocijama. Takve osobe veoma često reaguju regresijom, mistikom, nadrilečenjem i nenaučnim primitivnim postupcima koji utiču na poremećaje svesti i mentalne aktivnosti, vraćajući čoveka u drevnu prošlost i primitivizam koji je humanizacijom u antropološkom razvoju već prevazišao.